

Masallının 100 yaşlı kitab xəzinəsi

Neçə il öncə ilk dəfə Cənub bölgəsinin gözəl diyarı olan Masallıda Heydər Əliyev Parkına üz tutan zaman orada gül-çiçəyin arasındakı birmərtəbəli binaların birinin fəsadında mərkəzi kitabxana olduğu bildirilən ünvan lövhəsinə rast gəlmiş, maraqlanıb içəri keçmişdim. Elə də yüksək şəraiti olmayan həmin kitabxanadakı səliqə-sahman, biblioqrafların işgüzarlığı diqqətimi çəkmişdi. Sonralar orada bir neçə tədbirdə iştirak etmişdim.

Bu səfərimdə təsadüfən oradan keçəndə bunları xatırladım. Dostum – politoloq Seyfəddin Əliyevlə görüşümdə ondan kitabxananın necə fəaliyyət göstərdiyini soruşdum. Dedi ki, ideal şəraiti olmasa da, bu gərəkli məkanda yenə də vaxtaşırı maraqlı görüşlər, müzakirələr, təqdimatlar keçirilir. Bədii ədəbiyyat həvəskarı olan oxucular kitabxananın xidmətlərindən yararlanırlar.

Onu da öyrəndim ki, Masallı kitabxanasının artıq 100 yaş var. Düz 1 əsr öncə – indiki şəhərə aid ərazidə, “Tacir rastası” adlanan mərkəzi hissədə, əhalinin maarifləndirilməsi üçün indiki Şah İsmayıl Xətai heykəlinin şimal tərəfində ilk kitabxana yaradılıb. Həmin ictimai oxu zalını açmağın təşəbbüskarı o vaxtkı yerli Muzdurlar Komitəsi olub. Onda Masallıda cəmi bir neçə ibtidai məktəb vardı, əksər insanlar yazıb-oxumaq bilmirdilər. Kitabxananın fonduna, ilkin olaraq, ayrı-ayrı ziyalı şəxslər – Abı Mirzəyev, Qulamhüseyn Məmmədov, Kamil Filatov, Həsənağa Kərimov

və başqaları 250 nüsxə kitab bağışlayıblar. İlk vaxtlar oxucuların sayı 15 nəfər olub, tədricən artıb.

Kitabxana həmin kiçik otaqda fəaliyyətini 1930-cu ilə qədər davam etdirdi. Həmin il “Tacir rastası” söküldüyünə görə, kitabxana Cavad bəyin evinə (Hazırda Rayon Məşğulluq İdarəsinin, Əmək Müfəttişliyinin və sair dövlət idarələrinin yerləşdiyi ərazi) köçürüldü. Get-gedə Masallı kitabxanasının kitab fondu xeyli genişləndi, təhsilli insanların sayı artdı və mütaliyə maraq nəzərəcarpacaq dərəcə çoxaldı. Elə həmin ildən kitabxana dövlət büdcəsinə daxil edildi və oraya bir nəfər ştatlı işçi ayrıldı. Məlumatlarda qeyd olunur ki, kitabların sayı 1931-ci ilin əvvəlləri üçün 2000 nüsxəyə, oxucuların isə 1000 nəfərə çatırdı. Nəhayət, 1934-cü ildə Masallı rayonunda rəsmi olaraq Mərkəzi Kitabxana yaradıldı.

Heydər Əliyev Parkındakı kitabxananın binası isə 1970-ci ildə istifadəyə verilib. Bundan bir neçə il sonra rayon-

da fəaliyyət göstərən kitabxanalar vahid sistem halında birləşdirilərək Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemi yaradılıb. Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində kənd kitabxanaları da qatılıb. Müxtəlif vaxtlarda bu mədəniyyət ocağına Murtuza Bağirov, Şəfi Mahmudov, Lazım Ağarəzəyev, Şəhla Həsənova, Adil Heydərov, Ələddin Nəzərov rəhbərlik ediblər. Hazırda kitabxananın rəhbəri gənc və işgüzar kadr olan Zamin Məmmədovdur. Onun dedikləri:

– Bir əsr öncə 250 nüsxə kitab fondu və 15 oxucu sayı ilə fəaliyyətə başlayan kitabxanamız indi 265 min 137 kitab fondu, 33 min 198 oxucu sayı ilə fəaliyyətini davam etdirir. Hazırda sistemdə 1 mərkəzi, 1 şəhər, 2 qəsəbə və 44 kənd kitabxana filialı fəaliyyət göstərir. Çoxlu sayda, müxtəlif bədii, texniki və tədris vəsaitlərimiz var. Bəzi kitabxanalarımız uyğunlaşdırılmış binalarda yerləşsə də, işçilərimiz əhalinin xidmətində can-başla dayanırlar. Doğrudur, hələlik, elektron xidmət göstərmək imkanı bir qədər zəifdir, amma inanırıq ki, tezliklə bu da yoluna qoyular.

“Qocaman” kitabxanada vaxtaşırı yadda qalan görüşlər olur. Bir müddət əvvəl Lənkəran–Astara Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Masallı Rayon Mərkəzi Kitabxanasının 100 illik yubileyi qeyd olunub. Əvvəlcə kitabxananın önündə təşkil edilmiş sərgiyə baxış keçirilib və gənc oxucular açıq havada kitab oxumaq, habelə kitabxanaya üzv yazılmaq imkanından yararlanıblar. Fəallara kitabxananın fəxri fərmanları verilib. İcra hakimiyyətinin məsul işçisi Abbas Abbaszadə, YAP Masallı Rayon təşkilatının sədri Seyfəddin Əliyev, yazıçı-publisist Nürəddin Ədlioğlu, Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı rayon komitəsinin sədri Vəkil İsmayılov çıxış edərək təbriklərini çatdırıb, kitabxanaya hədiyyələr təqdim ediblər. N.Gəncəvi adına Masallı rayon Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri, Onbirillik İncəsənət Məktəbinin müəllimləri, Şərəfə Folklor evinin əməkdaşlarının ifasında canlı musiqi, kitabxana filialları, mədəniyyət klublarının əməkdaşlarının, şəhər 3 saylı körpələr evi-uşaq bağçasının fədalının təqdimatında şeirlər səsləndirilib.

Əli ƏLİYEV
XQ